

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Başta İstanbul olmak üzere, büyükşehirlerimizde önü alınamayan çarpık kentleşmenin ve gökdelen inşasının olumsuz sonuçları hızla kentlerimizi içinde yaşanılmaz birer mekân haline getirmeye başladı.

09 Nisan 2016 tarihinde Süleymaniye Camii'nde düzenlenen Mimar Sinan'ı anma programına katılan başbakan; "Bundan sonra bu şehre hançer gibi saplanan hiçbir eser yapılmayacak" diyerek, gökdelenlerin, İstanbul'a saplanmış birer hançer olduğunu ifade etti. Bu açıklamadan anlaşılıyor ki, gökdelenleri yapan, yapımına izin veren, yapımını teşvik eden kısacası bu işte "parmağı olan" her kişi veya kurum, İstanbul'a hançer saplamıştır.

Bu anlamıyla Başbakan'ın bir hançer olarak nitelendirdiği gökdelenlerin hangi bakanlar ve belediye başkanları döneminde ve hangi ihtiyacın karşılığı olarak yapıldığının anlaşılması amacı ile Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince bir meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 12.04.2016

Ömer Faruk Köster

(2)

Hançer

Kadın Durmaz
Tokat M.

Metin Lütfi Baydar

CHP Aydın Milletvekili

Ali Özcan
İst. M.V.

Ömer Fethi Gencer
Nigale M.

Nurhayat Altın Kayaşlı
Buz M.

SERDAL KUMUÇUOĞLU
Mersin

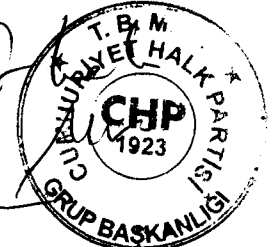
Fatma Kaplan Hıncı
Kocaeli M.

Melike Başmola
Deniz M.

Çayır Koca
İzmir M.

Gaye Usluer
Eskişehir M.V.

Muhammed F.
Çarşamba

479 Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
MAZLUM NURLU	Manisa	
Nihat Yeşil	Ankara	
Erdoğan Bircan	Edirne	
TEKİN BİNGÖL	Anusana	Tekin Bingöl
Mevlüt Ardu	Hatay	
Kannur Arslan	Denizli	
Elif Doğan Türkmen	Ağrı	
Ökan GAYTANCIOĞLU	Edirne	
Tahsin TANIRAN	Kocaeli	
Orhan SARIBAL	Burdur	
ONURSA ADIGÜZEL	İstanbul	

GEREKÇE:

Kentler büyük yaşam alanları olarak, günümüz dünyasının nüfus ağırlığını bağrında taşıyan en önemli merkezlerdir. Bu merkezler, sadece günümüz için değil, tarihin hemen her döneminde önemli yerleşim yerleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

İnsanlığın varoluşunda ve ilerleyişinde kentlerin önemi yadsınamayacak bir boyuttur. Kentler, Neolitikte birlikte insanlığın gelişim dinamiklerine olanak tanıyan bir zemin olmuşlardır. Merkezi yaşamın kalbi olan kentler; kültür, bilim, siyaset, felsefe, din, spor ve benzeri her türden sosyal organizasyonun ilk yaşam bulduğu alanlardır. Bu durum, bugün hala geçerliliğini korumaktadır. Günümüz kentleri ekonomik, sosyal ve siyasal hayatın merkezini oluşturmakla birlikte, bu yaşama yön veren odaklar olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Kentlerin, ekonominin döndüğü temel merkezler olması, hızla göç almalarının en önemli nedenidir. Kırsal alandan kent merkezlerine doğru gelişim eğilimi gösteren göç, aynı zamanda kentler için belirli sorunları da bağrında taşımaktadır. Kentler, alınan göçlerle büyüyerek metropollere dönüşmektedir. Bu, tüm dünyada görülen genel bir sosyolojik olgudur. Bu olgu karşısında yeterli önlemlerin alınmadığı durumlarda, kentlerin yaşanılabilir olma özellikleri hızla ortadan kalkmaktadır.

Göç dalgalarıyla birlikte metropolleşen kentlerde; yerleşim, çevre, yapılaşma gibi sorunlar baş göstermektedir. Ekonominin hızla genişlemesi ve ucuz iş gücünün kırlardan kentlere yönelmesiyle derinleşen ve tekelleşen ekonomi, kentlerde yüksek plazalar ve göçün doğurduğu yeni emlak piyasası yüksek rezidanslar biçiminde gökdelenleri doğurmuştur ve doğurmaktadır. Aynı biçimde yoğunlaşan nüfusla birlikte yeni konutlar ve iş yerlerinin inşa edilmesi bir zorunluluk halini aldığı için, inşaat sektörü, göçün yaşandığı her yerde yoğunluk kazanıyor. İşte bu da yine beraberinde büyük kentlerde gökdelen olgusunun yeşermesine neden olmaktadır.

Kısacası gökdelenler, büyüyen kentlerin temel bir yapı taşı olarak karşımıza çıkıyor. Bu temel yapı taşları, uygun koşullarda ve uzman kişiler denetiminde ve yönlendirmesinde olduğu müddetçe, kentin dokusuna en az zarar vererek ve kentin ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde yapılır. Bunun gelişmiş pek çok devlette böyle organize edildiği görülmektedir.

Gökdelenler, başta; peyzaj, çevre, yapılaşma, tarih, mimari ve klimatolojik özellikler gibi unsurlar gözetilerek yapılmaktadırlar ve yapılmalıdır. Bu gibi hususlar gözetilmeden yapılan gökdelenlerin, belirli bir süre sonra kente ne kadar zarar verdiği anlaşılmaktadır.

İstanbul da alınan göç ve bağlı olarak artan nüfusuyla, yer kürenin en büyük metropollerinden biridir. Bu metropolleşme kaçınılmaz olarak gökdelenleri de beraberinde getirmiştir. İstanbul'u yer kürenin diğer birçok metropolünden ayıran en önemli özelliği, onun tarihi yapısıdır. Binlerce yıldır insan yerleşimine ev sahipliği yapmış tarihi bir kenttir İstanbul. Aynı zamanda pek çok devlete ve imparatorluğa başkentlik yapmıştır. İstanbul bu anlamıyla lalettayin binaların yapılacağı bir mekan değildir ve olamaz.

Kentin tarihi dokusuna ve estetiğine uygun binaların yapılması, en başta ilgili kurum ve kuruluşların hassasiyet göstermesi gereken bir husustur. Aynı şekilde kent insanının sağlığını ve yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek bir yapılaşma, gökdelenlerin yapımı esnasında temel bir referans olmalıdır.

Ancak anlaşılıyor ki, İstanbul'daki gökdelenlerin yapımı esnasında, bu gibi kriterler referans alınmamıştır. İstanbul'daki gökdelen varlığı, adeta kentin görüntüsünü bozmuş ve İstanbul'un tarihi dokusunu deforme etmiştir. Mimari alanda yapılan hiçbir uyarı, yetkin kurum ve kuruluşlarca dikkate alınmamış ve sonucunda bugünkü tablo oluşmuştur.

Uzmanlar tarafından yapılan ikazların dikkate alınmaması sonucunda kentin kuzeyine yapılan gökdelenler, Karadeniz'den gelen havayı ve rüzgârın kuvvetini düşürmüş ve yaz aylarında İstanbul'da bunaltıcı bir havanın oluşmasına neden olunmuştur. Oysa gelişmiş ülkelerde görülen benzer nitelikteki pek çok örnekte, gökdelenlerin bu bunaltıcı etkisini azaltmak için gerekli rüzgar kanalları yapılmaktadır. Maalesef İstanbul'da ikazlar dikkate alınmadığı gibi, gerekli olduğu anlaşılan rüzgâr kanalları da yapılmamıştır.

Bir ülkede bulunan kentlerin yapılaşma sorunlarını çözecek ilk ve en yetkili organ ilgili bakanlıktır. Bakanlığın aynı zamanda, yapılaşmayı; estetik, tarihi, mimari, sağlık, alt yapı gibi yönlerden gözeterek inşa etmek gibi esaslı bir yükümlülüğü de vardır. Türkiye'de bu alanda ilgili bakanlık, kuşkusuz ki Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'dır.

Çevre ve şehircilik bakanlığı, son çözümlemede ülkemizdeki şehirleşmenin kalitesini ve yönelim dinamiklerini belirleyen bir kuruluştur.

Bakanlıkla birlikte bu alana dair yetki ve karar sahibi bir diğer kurum ise belediyelerdir. Belediyeler, bakanlıklarla birlikte, kentteki çevre, peyzaj, mimari, yerleşme, imar, yapılaşma gibi meselelerin birincil muhatabıdır. Şu halde, gökdelenlerin yapılaşma, yerleşme, imar ve çevre sorunlarının önemli bir bölümü, ilgili bakanlığın ve ilgili belediyenin tasarrufundadır.

Bundan dolayı; başta İstanbul'dakiler olmak üzere; ülkemizde bulunan olan gökdelenlerin yapımında birinci dereceden resmi sorumluların; imar izni ve onayı bulunan kurum ve kuruluşların ve bu gökdelenlerin hangi bakan ve belediye başkanları döneminde ve hangi ihtiyacın karşılığı olarak yapıldığının anlaşılması ve hangi tarihlerde kaç adet yapıldığının tespiti için, TBMM tarafından bir Meclis Araştırma Komisyonu oluşturulmasının gerekli olduğu inancını taşıyoruz.

